Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

32 605 Beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking

Nr. 217

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT, VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT EN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2019

Tussen 2016 en 2019 is interministerieel[1] intensief samengewerkt om de Internationale Waterambitie (IWA) te realiseren[2]. De ministeries hebben geïnvesteerd in partnerschappen die bijdragen aan waterzekerheid en -veiligheid voor miljoenen mensen in de wereld. Hiervoor is de capaciteit versterkt van waterbeheersorganisaties, zijn investeringen voorbereid, is financiering gemobiliseerd en zijn werken uitgevoerd. Dit bevordert duurzame ontwikkeling, positioneert Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen, NGO's en Nederlandse overheden in buitenlandse markten, en draagt bij aan positieve beeldvorming in het buitenland. De ervaring leert dat water internationaal deuren opent voor Nederland. Dit benutten we in onze (economische) diplomatie, die weer bijdraagt aan het verdienvermogen tot ver buiten de watersector.

Ontwikkelingen sinds het aanbieden van de IWA in 2016 vragen om actualisering van de Nederlandse internationale waterambitie. Zo is er nieuw kabinetsbeleid, waaronder de BHOS Beleidsnota[3], dat onder andere beter aansluit op de mondiale Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals – SDG's) en de LNV-visie (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 5), welke inzet op circulaire landbouw gericht op een duurzaam voedselsysteem en behoud van natuur en biodiversiteit benoemt. Ook is er een evaluatie gedaan van het Nederlandse internationale waterbeleid[4].

---

[1] Gestart met BZ, IenM en EZ, voortgezet onder het huidige kabinet door BZ, IenW, LNV en EZK.
[2] Bijlage bij Kamerstuk 32 605, nr. 177.
[3] Kamerstuk 34 952, nr. 1.
[4] Verbeterd waterbeheer – BHOS-evaluatie (IOB), 2018.

kst-32605-217
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Er zijn nieuwe analyses van de internationale waterproblematiek[5] gemaakt. Het High Level Panel on Water (HLPW)[6] heeft een rapport uitgebracht dat de urgentie van handelen onderstreept. Het Global Centre on Adaptation is daarom in het leven geroepen. En er zijn diverse programma's ontwikkeld met een lange termijnbenadering (2030)[7]. In 2018 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een zogenoemde gateway review uitgevoerd van de IWA, die u in de bijlage bij deze brief aantreft[8]. Deze brief zet uiteen hoe het kabinet het werk op het thema water, in samenwerking met de Nederlandse watersector, voortzet in de **Nederlandse Internationale Waterambitie (NIWA)**.

De Internationale Context

Water is essentieel voor voedsel, energie, gezondheid, industriële ontwikkeling, leefbare steden, natuur en biodiversiteit en ecosystemen rondom ons. Toegang tot veilig water en sanitatie is een van de hoekstenen van onze sociaaleconomische ontwikkeling. Daarmee is water, zoals ook het HLPW-rapport onderschrijft, letterlijk een kwestie van leven en dood. De druk op water neemt alsmaar toe. Grote wereldwijde ontwikkelingen, zoals bevolkingsgroei, intensieve landbouw, urbanisatie, industriële productie, vervuiling en klimaatverandering, overstijgen langzaamaan de draagkracht van het natuurlijk ecosysteem op aarde[9] en bedreigen de mondiale biodiversiteit. Dit is onlangs weer bevestigd in het IPBES7 rapport[10]. Schattingen geven aan dat als huidige trends in waterzekerheid doorzetten, dat dan in 2050 45% van het wereldwijde inkomen, 52% van de wereldbevolking en 40% van de wereldwijde graanproductie in gevaar zijn[11]. Landbouw – nodig om de voedselzekerheid te borgen – blijft (met 70%) de grootste gebruiker van zoet water. Tegelijkertijd bedreigt het excessieve gebruik van water en de degradatie van waterbronnen lokale gemeenschappen, die afhankelijk zijn van water en landbouw[12]. Op dit moment leven al meer dan 2 miljard mensen in landen waar water onder druk staat, en in 2030 zal de vraag naar water wereldwijd 40% groter zijn dan de beschikbaarheid[13]. Tegen 2050 leeft twee-derde van de wereldbevolking naar verwachting in steden, waarvan 800 miljoen in steden die kwetsbaar zijn voor zeespiegelstijging[14]. Arme, kwetsbare en gemarginaliseerde bevolkingsgroepen worden door deze ontwikkelingen onevenredig hard geraakt. Dat versterkt de al toenemende ongelijkheid nog verder.

Het is duidelijk dat de uitdagingen groot zijn en dat de water-gerelateerde SDG's onder druk staan[15]. De gevolgen zijn in onze sterk verbonden wereld voelbaar op alle niveaus, maar komen het sterkst tot uiting in droge gebieden, kustzones en delta's, steden en grensoverschrijdende riviersystemen[16]. De watercrisis is in veel opzichten een kwestie van zwak

---

[5] The Geography of Future Water Challenges – PBL, 2018; SDG 6 Synthesis Report on Water and Sanitation – VN, 2018.
[6] Outcome Report – High Level Panel on Water, 2018.
[7] Zoals Waterworx en de Blue Deal.
[8] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[9] The United Nations World Water Development Report – World Water Assessment Programme (WWAP) and UN-Water, 2018.
[10] IPBES7 – Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, 2019
[11] SDG 6 Synthesis Report on Water and Sanitation – VN, 2018.
[12] Towards a water and food secure future, – FAO and World Water Council, 2015
[13] Charting our water future – 2030 Water Resources Group, 2009.
[14] Global Risks Report – World Economic Forum, 2019.
[15] SDG6 Synthesis Report on Water and Sanitation – VN, 2018.
[16] The Geography of Future Water Challenges – Planbureau voor de Leefomgeving, 2018.

en versnipperd bestuur[17] en inconsistenties in beleid. Het beter organiseren en coördineren van kennis, middelen en mensen om deze crisis op te lossen wordt steeds urgenter. Mondiale agendering, mobilisering en kennisverspreiding zijn noodzakelijk. Water is de dealmaker waarmee het tij kan worden gekeerd. Maar het kan ook de dealbreaker zijn in gebieden met droogte, of daar waar door verstedelijking en klimaatverandering miljarden mensen risico lopen en grote investeringen op het spel staan.

Van IWA naar NIWA – een platform voor samenwerking

De samenwerking in de NIWA draagt bij aan het bereiken van onze gezamenlijke doelen: het vergroten van de waterzekerheid en waterveiligheid van ruim honderd miljoen mensen wereldwijd per 2030. De NIWA is een middel om het Nederlandse water-gerelateerde internationale beleidsinstrumentarium coherenter in te zetten, en een platform voor samenwerking tussen publieke, private, maatschappelijke en kennispartners. De NIWA draagt bij aan het bereiken van de SDG-agenda. Klimaatadaptatie – een van de grootste wateruitdagingen voor de komende decennia – staat centraal. Lange termijn partnerschappen zijn hierbij instrumenteel, want het verbeteren van waterzekerheid is een kwestie van lange adem.

De NIWA bevordert de aansluiting tussen bilaterale en multilaterale initiatieven, en beoogt te verduidelijken hoe wateronzekerheid, slecht bestuur en instabiliteit verband houden met elkaar. Blootstelling aan te weinig, te veel of te vies water speelt hierbij een rol. Maar vaker is het een kwestie van ongelijkheid in bescherming tegen, of toegang tot water tussen verschillende groepen – een kwestie van bestuur, politieke keuzes, en sociaal contract. De NIWA zet sterker in op de nexus water, voedsel en klimaat. De landbouw vertegenwoordigt wereldwijd het grootste waterverbruik. Voedselproductie kan niet zonder, maar wel met minder water en kringlooplandbouw biedt oplossingen dit significant te verminderen[18]. In de NIWA zal met het MKB, meer dan voorheen aandacht worden gegeven aan watertechnologie met specifieke aandacht voor Europa.

Onder de NIWA draagt elk betrokken ministerie met eigen inbreng en verantwoordelijkheid bij aan het grotere **gezamenlijke doel**; ***de waterzekerheid en waterveiligheid in de wereld van mens, plant en dier vergroten, en de Nederlandse bijdrage daaraan en het Nederlandse verdienvermogen optimaliseren***. Het netwerk, de waterkennis en de publieke middelen van de rijksoverheid worden gekoppeld aan de internationale inzet, expertise, innovatiekracht, ervaring en het investeringsvermogen van de brede watersector. Met de publieke waterbeheerders, drinkwaterbedrijven, kennisinstellingen, de private sector, niet-gouvernementele organisaties (NGOs) en financiële instellingen wordt op reguliere basis een strategische en programmatische dialoog gevoerd.

De relatie tussen de NIWA en de SDG 2030 agenda

Waterzekerheid en -veiligheid (SDG 6) is een doel in de SDG 2030 agenda, maar is ook een middel om veel van de andere SDG-doelen te bereiken (zie ook Annex 1). In deze context draagt de NIWA, naast SDG 6, primair ook bij aan het bereiken van SDG 2 (voedselzekerheid), SDG 11 (weerbare steden) en SDG 13 (klimaat). **SDG 6** staat centraal voor de wateropgave. Het gaat om universele toegang tot drinkwater- en sanitaire voorzie-

[17] Principes voor Water Governance – OESO, 2015.
[18] Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 5.

ningen, integraal waterbeheer, betere waterkwaliteit, efficiënter watergebruik, maar ook beter waterbestuur en investering in menselijk kapitaal. Landbouw is mondiaal de grootste (70%) watergebruiker. Waterzekerheid is dan ook randvoorwaarde voor voedselzekerheid (**SDG 2**), zoals ook benoemd in de Kamerbrief over voedselzekerheid[19]. Ook voor de weerbare en duurzame stad **(SDG 11)**, zijn waterzekerheid en -veiligheid een belangrijke randvoorwaarde. Klimaatadaptatie (onderdeel van **SDG 13**) is vooral een kwestie van aanpassing aan grotere extremen in de watercyclus, zoals frequentere en extremere droogte, neerslag, stormen en temperatuurstijging. Het in Nederland gevestigde Global Center on Adaptation speelt hierin een centrale rol. Daarom beoogt de NIWA de inzet op klimaatadaptatie te versterken en op te schalen, in relatie tot voedselzekerheid, integraal waterbeheer en weerbare steden.

Daarnaast draagt de samenwerking in de NIWA ook bij aan het behalen van andere SDG's: SDG 5 (gendergelijkheid), SDG 14 (leven in oceanen), SDG 15 (behoud van ecosystemen), SDG 16 (goed bestuur) en SDG 17 (partnerschappen en coalities). **SDG 5** streeft naar een gelijkwaardige rol voor vrouwen en achtergestelde groepen en waarborgt daarmee inclusiviteit. Rivieren die uitmonden in de oceanen leveren een link met **SDG 14**. **SDG 15** richt zich op ecosystemen waarin water een van de basisvereisten is, en bijdraagt aan een robuust en veerkrachtig ecosysteem. **SDG 16** gaat over vrede, rechtvaardigheid en goed bestuur, met als inzet: effectieve, transparante instituties en versterking van het sociaal contract tussen overheden en burgers. Partnerschappen en coalities (**SDG 17**) met internationale partijen zijn essentieel voor het behalen van de gestelde doelen. De Nederlandse kennis en kunde op waterbestuur, deltatechnologie, watertechnologie, maritieme technologie en voedsel-/irrigatietechnologie zijn de basis voor deze inzet.

Water als verbindend thema

De NIWA beschouwt waterzekerheid als een verbindend thema, dat essentieel is voor het bereiken van veel van de SDG-doelstellingen. Of het nu gaat om een klimaat adaptieve aanpak, voedselzekerheid, duurzame stedelijke ontwikkeling of toegang tot (drink)water, waterzekerheid speelt steeds een rol (bestuurlijk, institutioneel, beleidsmatig, technisch, sociaal, milieu en maatschappelijk). In al onze acties in het kader van de NIWA bevorderen we dat de volgende verbindende concepten worden toegepast:

1) Institutionaliseren van een preventieve aanpak van watercrises, met name waar economische, ecologische en sociale risico's het grootst zijn.
2) Duurzaam en adaptief beheren en beheersen van water, waarbij we een eerlijke verdeling nastreven evenals een duurzame inrichting van de ruimte.
3) Een gelijkwaardige rol voor vrouwen en achtergestelde groepen in waterbeheer om inclusiviteit te waarborgen.
4) Effectieve en inclusieve levering van irrigatie-, drinkwater- en riolering/afvalwaterdiensten.
5) Bekostiging via betaalbare gebruikstarieven, belastingen en subsidies; financiering met een mix van publieke en private middelen.

Belangrijke voorwaarde om integrerend te kunnen werken is goed (water-)bestuur, waarvoor de OESO en UNDP principes een internationaal

[19] Kamerstuk 33 625, nr. 280.

afgesproken kader en houvast bieden[20]. Onder andere via de Wereldbank en in OESO-verband draagt Nederland bij aan internationale kennisontwikkeling op het gebied van waterbestuur, water-data en waterfinanciering. Het toepassen van kennis staat centraal in de NIWA; om het operationele waterbeheer te verbeteren, de effectiviteit van waterbedrijven te vergroten en de kwaliteit van nieuwe investeringen te stimuleren. Ervaring leert[21] dat het tijd vergt om samen met partners lange termijnvisies te ontwikkelen en die samenwerking in te zetten voor wederzijds resultaat. De SDG-agenda met tijdslijn tot 2030, is hiervoor het internationaal afgesproken en doelgerichte kader. Onze publiek-private partnerschappen in stedelijke delta's in Bangladesh en Mali, met stedelijke waterbedrijven in Indonesië en Mozambique en met regionale waterbeheerders in Ethiopië zijn hier voorbeelden van.

De Doelstellingen

In het bredere kader van de SDG 2030 agenda heeft de NIWA als hoofddoel **«de waterzekerheid en waterveiligheid in de wereld van mens, plant en dier vergroten, en de Nederlandse bijdrage daaraan en het Nederlandse verdienvermogen optimaliseren».**

Het Nederlandse aandeel in de mondiale wateragenda en het verdienvermogen worden gemeten aan de hand van de verbeterde waterreputatie en een stijging van de Nederlandse omzet in het buitenland per 2030 (t.o.v. 2019).
- De verbeterde waterreputatie wordt inzichtelijk gemaakt aan de hand van reputatie onderzoeken;
- De stijging van de Nederlandse omzet wordt afgeleid van de Watersector Export Index (WEX)[22].

De bijdragen van de NIWA aan de SDG 2030 agenda, zijn de optelsom van de diverse programma's die de ministeries die voor de NIWA tekenen uitvoeren, zijnde BHOS programma's en Partners voor Water:
- 30 miljoen mensen met verbeterde drinkwatervoorziening (primair BHOS);
- 50 miljoen mensen met verbeterde sanitaire voorzieningen (primair BHOS);
- 40 miljoen mensen en hun omgeving met een verbeterd stroomgebied beheer en geoptimaliseerd watergebruik in de landbouw (BHOS, IenW en LNV);
- 15 miljoen mensen in 8 deltasteden met verbeterde waterveiligheid en waterzekerheid (primair IenW).

Ruim 100 miljoen mensen[23] en hun omgeving tot 2030 worden daarmee onder de NIWA bereikt. Kwetsbare groepen zijn hierbij een belangrijke doelgroep.

NIWA Pijlers

De strategie om de hoofddoelstelling te realiseren heeft drie pijlers:
1) *Versterken **lokale realisatiekracht*** – toepassing van de watergerelateerde SDG-agenda in partnerschappen;

---

[20] Principes voor Water Governance – OESO, 2015; Governance for Sustainable Human Development – UNDP, 1997.
[21] Verbeterd waterbeheer – BHOS-evaluatie (IOB), 2018.
[22] Watersector Export Index – Panteia, 2018.
[23] Er zal sprake zijn van enige dubbeltelling, daarom gaat de optelsom tot 135 mln niet op.

2) *Toepassen **integrale benadering voor waterveiligheid en waterzekerheid*** – verbinding van de water-gerelateerde elementen binnen de brede SDG-agenda;
3) *Inzetten van **Nederland als Centre of Excellence*** – innovatie- en kennisontwikkeling van de water-gerelateerde SDG-agenda.

Pijler 1: Lokale realisatiekracht

Of het nou grotere weerbaarheid betreft tegen overstromingen, efficiënter watergebruik in droge gebieden, betere verdeling van water tussen gebruikersgroepen, beter presterende waterleidingbedrijven of betrouwbare waarschuwings- en responssystemen voor extreme situaties: het vergt veel tijd. Ook in Nederland denken we al gauw in termen van tientallen jaren. Lokaal leider- en eigenaarschap zijn belangrijke randvoorwaarden voor succes, niet alleen binnen overheden maar tevens bij sectorpartijen, net als de vroegtijdige participatie van alle belanghebbenden in plan-, besluitvorming en realisatie. Tenslotte is dit één van de meest onderscheidende krachten van het Nederlands waterbeheer. Naast Nederland zijn ook andere invloedrijke internationale partners actief. Met betere onderlinge coördinatie is een wereld te winnen. Capaciteits- en institutionele ontwikkeling creëren de noodzakelijke basis voor lokale realisatiekracht. Beter bestuur, samenwerking binnen coalities van lokale en internationale partijen, politiek en maatschappelijk draagvlak, gendergelijkheid en publiek-private financiering zijn elementen van realisatiekracht waaraan onder de NIWA wordt gewerkt. Bijvoorbeeld door het aanbieden van Nederlandse experts, het vroegtijdig betrekken van multilaterale ontwikkelingsbanken bij een integrale benadering en door lokaal ondernemerschap te stimuleren en het aangaan van publiek-private partnerschappen.

Het Nederlandse diplomatieke netwerk speelt een aanjagende rol in de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Bewustmaking van de urgentie van handelen, bevordering van politiek draagvlak voor lange termijn investeringen in waterveiligheid en waterzekerheid, en prioritering van duurzaam beheer en onderhoud, staan hierbij centraal. Resultaatgerichtheid staat voorop: meer mensen die beter zijn beveiligd tegen overstromingen, toegang hebben tot betrouwbare watervoorziening in de landbouw of betere drinkwater en sanitaire voorzieningen. Daarbij passen kennis en innovatieve oplossingen op grotere schaal toe en bevorderen we dat vrouwen en achtergestelde groepen in alle fases van interventies een actieve rol spelen. Onze inspanningen zijn erop gericht de Nederlandse inzet meer te verbinden met die van internationale partijen.

Pijler 2: Integrale benadering voor waterveiligheid en waterzekerheid

Om met de Nederlandse kennis en ervaring het verschil te kunnen maken, blijft Nederland met buitenlandse partners de integrale, inclusieve en preventieve aanpak door ontwikkelen, aanpassen aan de specifieke context, uitdragen en verder innoveren. Zo investeren we in het mondiale draagvlak voor de preventieve aanpak, bijvoorbeeld door de inzet van de Watergezant. Daarnaast investeren we vraaggestuurd in concrete programma's of projecten (duurzame havens, inclusieve deltaplannen, bouwen met de natuur, klimaat adaptieve landbouw, etc.) waarin die aanpak in praktijk wordt gebracht. Vaak zijn deze gedreven door kennisuitwisseling en vaak leiden deze tot samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen en NGO's. Ook zetten we sterker in op innovatie en de samenwerking met (multilaterale en private) financiers waarmee onze eigen (beperkte) middelen een hefboom worden voor hun investeringen. Deze programma's worden ontwikkeld in

samenwerking met de Topsector Water en Maritiem en de Topsector Agri en Food, als onderdeel van het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid[24]. We dragen deze programma's – onder meer via de EU en VN – uit in allerlei fora, bij uitgaande en inkomende missies, en werken aan verankering van de aanpak in internationale afspraken en instrumenten. Frequente deelname aan internationale partnerschappen helpt deze inzet vorm te geven en te versterken.

Water speelt in toenemende mate een destabiliserende rol. De aandacht die Nederland vraagt voor de relatie van waterzekerheid met veiligheid, vrede en stabiliteit, zoals tijdens het Nederlandse lidmaatschap van de VN Veiligheidsraad in 2018, wekt internationale/multilaterale verwachtingen over verdere inzet op dit terrein. De Nederlandse diplomatieke delegaties bij onder andere de VN en de EU in samenwerking met de Watergezant, hebben een belangrijke rol bij het agenderen hiervan. De Nederlandse waterkennis en -reputatie wordt hiermee ingezet als diplomatiek instrument ten behoeve van hulp-, handels- en vrede en veiligheidsrelaties.

Pijler 3: Nederland als Centre of Excellence

Om onze reputatie als internationale voorloper op het gebied van water in de wereld te behouden moet Nederland blijven investeren in de eigen ontwikkeling, kennis en innovatief vermogen, verjonging van de sector, talentontwikkeling, en spraakmakende, vernieuwende publieke en private partnerschappen laten zien. Nederland ontwikkelt nieuwe technologie voor integrale oplossingen met partners uit andere sectoren, mede door gebruik te maken van EU (subsidie) programma's. De wijze waarop Nederland snel kan inspelen op nieuwe uitdagingen met kennis, data, menskracht en financiële oplossingen, biedt een positie waardoor buitenlandse partijen Nederland (blijven) zien als een preferente waterpartner.

De NIWA bevordert daarom innovatie en kennisuitwisseling met buitenlandse partijen, aanwas van jonge waterdeskundigen[25] met onderscheidende specialisaties, vestiging van internationale (multilaterale) waterorganisaties in Nederland en biedt ruimte voor ondernemerschap. De NIWA houdt de Nederlandse watersector ook de spiegel van de SDG-2030 agenda voor de eigen duurzame ontwikkeling voor. We blijven erin investeren dat kennis, oplossingsgerichtheid, coördinerend vermogen, waterdiplomatie en leiderschap in Nederland bijeenkomen. Hierbij werken we bijvoorbeeld nauw samen met relevante mondiale (VN) fora en het Global Center on Adaptation. We streven ernaar dat Nederlandse voorbeelden multilaterale organisaties inspireren om meer in te zetten op preventief, adaptief, integraal en inclusief waterbeheer en bouwen met de natuur. Door kennisuitwisseling leert Nederland ook van de buitenlandse uitdagingen, zoals bijvoorbeeld bodemdaling en droogte.

Bijdrage en Focus per ministerie

De NIWA verbindt als platform het huidige Nederlandse beleidsinstrumentarium en streeft ernaar de internationale interventies op water zoveel mogelijk gecoördineerd en complementair in te zetten. De NIWA brengt focus aan binnen programma's in de landen van uitvoering (zie ook de voetnoten). Zo wordt per programma de landenkeuze vastgesteld. Binnen de NIWA-samenwerking behouden ministeries hun bestaande verantwoordelijkheden. Dit leidt tot de volgende aandachtspunten:

[24] Kamerstukken 33 009 en 32 637, nr. 70.
[25] Bijvoorbeeld via Young Expert Programmes / YEP.

- Het Ministerie van Buitenlandse Zaken richt zich op Ontwikkelingssamenwerking, Handelsbevordering, Economische-, Vrede- en Veiligheidsdiplomatie en Water in Multilaterale context[26];
- Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat richt zich op Water, Klimaatadaptatie, Water in Multilaterale context en Economische Diplomatie[27];
- Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit richt zich op de samenhang tussen Water en de productie van Voedsel en behoud van natuur en biodiversiteit, waarbij met kringlooplandbouw gewerkt wordt aan optimaal gebruik van grondstoffen en reststromen[28];
- Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat richt zich op het Topsectorenbeleid en Innovatie[29].

Operationalisering

De NIWA wordt interdepartementaal uitgevoerd en geregisseerd. De verschillende departementen dragen bij vanuit hun eigen kennis, rol, verantwoordelijkheid en bestaande programma's[30] met de sectorpartijen. Samenwerking met andere overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, direct en via netwerkorganisaties en de verschillende gerelateerde topsectoren, staat hierbij centraal. Via reguliere beleidsoverleggen geven we structuur aan deze samenwerking. Ten opzichte van de IWA, streeft de NIWA niet alleen naar meer coherentie en complementariteit tussen Nederlandse beleidsinstrumenten en interventies, maar vooral naar meer resultaatbereiking en impact. De NIWA heeft een looptijd tot 2030, in lijn met de SDG-agenda. Een inhoudelijke evaluatie zal na het vijfde jaar (in 2024) plaatsvinden. De conclusies uit deze evaluatie worden aan de Tweede Kamer aangeboden.

Financiering van de NIWA-verbonden activiteiten geschiedt voornamelijk uit bestaande budgetten die zijn belegd binnen de deelnemende departementen. Het programma Partners voor Water fungeert (net als bij de IWA) als het primaire instrument voor de NIWA en zal in lijn met de NIWA worden geactualiseerd. Verder wordt ingezet op uitvoeringsvormen waarbij publieke en private financiering worden gecombineerd en tracht Nederland invloed uit te oefenen op de strategie, projectformulering en financiering van multilaterale ontwikkelingsbanken. Waar relevant worden ingezette publieke middelen en gemobiliseerde private middelen gerapporteerd als klimaatfinanciering.

Met deze Nederlandse Internationale Waterambitie committeren wij ons aan het verder bijeenbrengen van Nederlandse netwerken en partners met het oog op een effectieve internationale inzet voor het vergroten van waterzekerheid en -veiligheid wereldwijd. Tijdens de gevoerde consultaties met de watersector kwam naar voren dat er een breed draagvlak is voor deze ambitie, waarbij de private sector, kennisinstellingen,

---

[26] Prioritaire regio's uit het BHOS-beleid: MENA (Midden-Oosten en Noord-Afrika), Sahel en de Hoorn van Afrika en de 25 prioriteitslanden uit de Handelsagenda.
[27] Stedelijke delta's van de PvW focuslanden.
[28] LNV-visie/landenlijst.
[29] Topsector Water en Maritiem landenlijst.
[30] Niet uitputtend: Partners voor Water, DRR-Team, Water as Leverage, Waterworx, Fonds Duurzaam Water, Via Water, BDP2100, masterplan Beira, Manila Bay masterplan, NCICD, Mekong Delta Plan, Blue Deal, DRIVE, D2B, FMO NL Business Development Accelerator, bijdrages aan WB, ADB, EIB, GWP, UN Water, Task Force Financiering, Valuing Water Initiative, WAPOR-database.

maatschappelijk middenveld en overheid nauw samenwerken aan gemeenschappelijke doelen met betrekking tot waterveiligheid en waterzekerheid in de wereld.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Annex 1

Focus NIWA op specifieke onderdelen van de volgende SDG's		Relevante beleidsnota's
SDG 2	*Voedselzekerheid* Bijdragen aan voedselzekerheid en efficiënter watergebruik ter bevordering van duurzame en klimaatbestendige voedselproductie. Het betreft innovatieve landbouw, klimaatresistente gewassen (zout en droogte), duurzame voedselproductie en watergebruik.	BHOS-nota «Investeren in Perspectief» (Kamerstuk 34 952, nr. 1); BHOS-LNV Kamerbrief Voedselzekerheid (Kamerstukken 34 124 en 31 104, nr. 15); LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 5)
SDG 6	*Drinkwater, sanitaire voorzieningen en integraal waterbeheer* Universele toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen (zie BHOS inzet). Bijdragen aan waterveiligheid en waterzekerheid op basis van een integrale aanpak in stroomgebieden, met accent op delta's en kustgebieden (focuslanden IWA), gebaseerd op water governance principes. Meer aandacht voor samenwerking met het MKB gericht op watertechnologie in Europa.	BHOS-nota; Kamerbrief Convergerende stromen (bijlage bij Kamerstuk 32 605, nr. 177); Water Governance (OECD)
SDG 11	*Duurzame steden* Vergroten van de weerbaarheid van steden tav waterzekerheid en -veiligheid. Steden zijn kwetsbaar door bevolkingsdichtheid, hoge economische investeringen, en goede (water)infrastructuur en goed waterbeheer verminderen die kwetsbaarheid.	Kamerbrief Convergerende Stromen (bijlage bij Kamerstuk 32 605, nr. 177); UN New Urban Agenda 2016; Pact van Amsterdam (Urban Agenda EU) (Kamerstuk 34 139, nr. 14)
SDG 13	*Klimaatadaptatie* Duurzame en integrale maatregelen die adaptief zijn aan het veranderende klimaat, primair gericht op SDG 2, 6 en 11. De inzet wordt gevoed door de «Action Tracks» van het Global Center on Adaptation (GCA), de actie-agenda van het High Level Panel on Water (HLPW), Geography of Water Challenges (PBL) en prioriteiten van Disaster Risk Reduction (DRR) Team.	Klimaatverdrag Parijs 2015; GCA Synthesis Report/Action Tracks
Integrale thema's in de NIWA:		
SDG 5	*Gendergelijkheid* Bevordering van gendergelijkheid zet niet alleen in op de belangen van vrouwen als begunstigden, maar juist ook op vrouwen als drijvende kracht voor verandering. Hun stem bij besluitvorming en invloed op vormgeving van interventies, dragen bij aan beter bestuur en betere resultaten. Bij elke activiteit moet expliciet worden aangegeven hoe gendergelijkheid wordt bevorderd.	BHOS-nota
SDG 14	*Leven in oceanen* Riviersystemen, delta's en deltasteden dragen onevenredig veel bij aan de vervuiling van het mariene milieu. Interventies vanuit de NIWA voor verbeterde waterkwaliteit of met natuurlijke waterveiligheidsconcepten die dragen bijvoorbeeld bij aan gezondere oceanen.	Kamerbrief Plastic zwerfafval in rivieren (Kamerstuk 30 872, nr. 222); UN IPBES7

Focus NIWA op specifieke onderdelen van de volgende SDG's		Relevante beleidsnota's
SDG 15	*Leven op het land* Bevorderen van het duurzaam gebruik van ecosystemen voor robuust en attractieve landinrichting en het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen. Deze aanpak is onderdeel van de integrale aanpak voor het bereiken van SDG's 2, 6 en 11.	Kamerbrief Convergerende stromen (bijlage bij Kamerstuk 32 605, nr. 177); BHOS-LNV Kamerbrief voedselzekerheid- (Kamerstukken 34 124 en 31 104, nr. 15); UN IPBES7
SDG 16	*Vrede, justitie en sterke publieke diensten* Bevorderen van vrede en stabiliteit door betere waarschuwingssystemen te ontwikkelen die waterzekerheids en -veiligheidsrisico's tijdig signaleren en mitigerende maatregelen in gang zetten. Inzet van waterdiplomatie, advisering over context specifieke toepassing van Water Governance principes. Dit kan grensoverschrijdend waterbeheer betreffen, kennisuitwisseling op het gebied van de bestuurlijke organisatie van water, of betrouwbare levering van irrigatie, of drinkwaterdiensten die bijdragen aan vertrouwen van burgers in hun overheid.	OECD Principles on Water Governance
SDG 17	*Partnerschap om doelstellingen te halen* Om de bovenstaande doelen te halen is het essentieel om partnerschappen en coalities te vormen met internationale partijen. Coalities die dienen voor kennisuitwisseling, innovatie, verdienvermogen, financieringsvraagstukken of van strategische aard zijn. Draagvlak, commitment en coherente aanpak zijn essentieel om efficiënt te werk te gaan.	Strategie Topsector Water; BHOS-nota